

VYSVĚTLIVKY

Str.

- 20: „*jíst či nejíst*“ — parodie začátku známého monologu Shakespeara Hamleta: „*být či nebýt*“ (to be or not to be);
- 21: *rukavička ze Schillerovy balady* — míněna balada *Der Handschuh* z posledního básnického údobí Friedricha Schillera (1759—1805);
- 26: *Kotzebuova komedie* — August Kotzebue (1761—1819), německý autor četných veseloher, hojně hraných i na českém jevišti;
- 31: *Ó Konráde, ó Valenrode...* — Konrád Wallenrod, hrdina stejnojmenné polské básně Adama Mickiewicze (1798—1855), vydané r. 1828; *Kochanovský* — reminiscence na polský romantismus; použito jména předního humanistického básníka polského 16. stol. Jana Kochanowského;
- 32: *tichý mech...* — parafráze veršů Máchova Máje: „*O lásce šeptal tichý mech, / květoucí strom lhal lásky žel,...*“; *Ó podpírejte mne kvítím...* — citát ze Šalamounovy Písně písní, kap. 2, verš 5;
- 47: *sukurs* — záloha, výpomoc;
- 57: *čtvrtní* — dozorčí úředník v městské čtvrti pro věci zdravotní, mravnostní a majetkové. Po r. 1850 nazýván okresním dozorcem;
- 63: *Pražské noviny v čísle 16* — šifra R, dne 19. ledna 1860; *Pražské noviny v čísle 18* — dne 21. ledna 1860;
- 70: *Provensál* — míněn středověký milostný lyrik z jihofrancouzské Provence;
- 88: *Boöthiovo De consolatione philosophiae* — vědecky a filosoficky vzdělaný Říman Anicius Manlius Severinus Boëthius (470—524) byl za gótského krále Theodoricha náčelníkem státní správy v Itálii, byl však obviněn z velezrady a popraven. Ve vězení složil slavný spis *O útěše z filosofie*. (Viz český překlad Josefa Hruši *Filosofie utěšitelka*, 1942.);
- 119: *Salem alechem* — orientální pozdrav ve významu pokoj vám; v obráceném pořadí odpověď na pozdrav;
- 126: *tuš* — (z fr. douche) sprcha;
- 140: *mladý Angelo* — malířský talent Vilímův je tu spojován žertovně se jménem mistra italské renesance Michelangela Buonarrotiho (1475—1564);
- 142, 143, 144: *Půjč mi svoje srdce malé, ... Řekly sobě růže kdysi, ... Jako vichr palné Sahary, ...* — tyto básně jsou součástí cyklu *Ohlasy orientálních písní*. Viz *Básně I*, 431, 429, 430;

- 162: *Necht rozmrzely člověk se...* — z Dodatků k cyklu Z mělnické skály. Viz Básně I, 411;
- 164: *moderata durant* (lat.) — co je umírněné, má trvání;
- 165: *de mortuis nil bene nisi* (lat.) — o mrtvých nic dobrého než; ironická obměna latinského přísloví *De mortuis nil nisi bene* — o mrtvých jen dobře;
- 174: *Věř mně, že je víno lepší...* — otištěno po prvé pod názvem Půl tuctu mudrcových nápadů českého brahmína v Humoristických listech 2, 1860, č. 43, 348, 21/7. Viz Básně I, 479;
- 176: *rozdranzována* — roztrhána, rozsekána; *deranzována* — z fr. *déranger*, v nepořádku, porušena;
- 190: *Picek* — Václav Jaromír P. (1812—1869), spisovatel, redaktor Pražských novin, autor mnoha písní zhudebněných J. N. Škroupem, Jos. Vorlem, L. Zvonařem aj., z nichž některé znárodněly;
- 195: *v ústavu pana Frosta* — tj. v pražském ústavu hluchoněmých, jehož ředitelem byl pedagogický spisovatel Václav Frost (1814—1865); *přikerbovat* — (z něm. *kerben*) vroubkovat; zde ve významu na vás vrub si mohu zahřešit;
- 198: *Pan Vyšínský* — veršovaný román Gustava Pflagra Moravského (1833—1875) z l. 1858—1859, psaný pod vlivem Puškinova *Oněgina*;
- 203: *noli me tangere!* (lat.) — nedotýkej se mne!;
- 204: *podmořský telegraf* — první podmořský kabel mezi evropskou pevninou a britským ostrovem byl položen r. 1851;
- 219: *Průmyslová jednota* — Jednota ku povznesení průmyslu v Čechách byla založena r. 1833 a v listopadu r. 1862 zvoleno po prvé české vedení; *Hlahol* — zpěvácký spolek, jenž vystoupil po prvé veřejně v únoru 1862.